

лі мас авурхар (см. ерхвіс) когда много хозяевъ, то имущество кончается, пропадаетъ; діла waḥ—мой хозяинъ (жена о мужѣ); була waḥдін агу нам—у тебя нѣтъ хозяйства для меня, т. е. ты обо мнѣ не заботишься (можетъ сказать невольникъ своему господину).

Waḥwіс (д, в), дѣспр. прош. waḥuj (§ 159), 3-е спр., посѣять; hwi waḥунна нуні—я посѣялъ сѣмя; halmaḥ waḥунна нуні—я бросилъ (позинулъ) товарища.—Прод. walḥwіс (д, в), буд. walḥwas, 3-е л. walḥwan—сѣять; hwілі walḥулла ну—я сѣю сѣмя; ḥamrī dalḥулла—я засѣваю конопляники.

War'a множ. war'ні—соты; ṭaqamī war'a хвалал саві—въ ульѣ много сотовъ; ḥayḥawīd war'a—нетопленный медъ.

Warg дарг, варг, множ. varḡanī (д) внутренность, warḡmīz aralēḥinna—внутри меня нездоровъ, т. е. я нездоровъ; warḡ irḥīwīd saḥ hit—онъ дурного нрава; ḡalḡ varḡ wīrḥīwīd savi—внутренность дерева испорчена.

Warḡwіс (д, в), дѣспр. прош. warḡullī (§ 159), 1-е спр. обмотать; waḥa ḡalī warḡullī savi—лѣсъ одѣлся листьями; бу нуні ḡaltallī warḡurḡrī—я тебя одѣлъ въ платье, т. е. одѣлъ съ ногъ до головы.—Продолж. rurḡіс см. irḡwіс.

Warḡіс (д, в), дѣспр. прошедш. warḡilī, 2-е спр. найти; бу warḡіс aḥīra нуні даḡ—я не могъ тебя вчера отискать.—Продолж. urḡіс (д, в), буд. urḡus, 3-е л. urḡu—(urḡar)—находятъ; murṭalla mīḡṭanīw urḡurī бу нуні—всегда нахожу я тебя въ мечети.

Warḥі род. warḥē, множ. warḥnuwī—войлокъ, бурка.

Warḥ (д, в), warḥdīn—прямыня, warḥa или warḥīl—прямой, warḥlī—прямо; warḥdīn агу hitīla—въ характерѣ его нѣтъ прямыны; warḥa или warḥīl нуні—прямая дорога; warḥlī waḥīn бу—ходи прямо (въ матер. и нравств. отнош.); warḥa ḡalḡa—прямое дерево; warḥ-

watіc, дарбдатіc, варбватіc (см. watіc) пустить, отпустить; һунух дарбдатурра нуні—я отпустилъ жену, т. е. развелся съ нею; дарбдатіkіc—развести мужа съ женою; warbаіc (д, в), дѣепр. warbаілі (2-е спр.) послать, нуні маза дарбайра дірқані—я отправилъ барановъ на пастбище; warbаівіл адам'лі чарів—посланный воавратился; нуні казар warbаіра узілічу—я отправилъ письмо въ брату; продолж. warbііc (д, в), буд. warbіуc, 3-е л. warbіу—посылать.

Wapc (д, в) мѣна; warcdіш—перемѣна, warcdіш агу һітізів—въ немъ нѣтъ перемѣны; варс вѣqіc—промѣнять, нуні урчі варс вѣqіра—я промѣнялъ лошадь; warcswаkаec—противиться, адачу урші warcswаkаелі сај—отцу сынъ противится, т. е. не исполняетъ его воли; warcсіc, дарсдіc, варсвіc (§ 77) перемѣняться, һіт warcсілі сај дічу—онъ перемѣнился ко мнѣ, ранг дарсділі сарі була—цвѣтъ перемѣнился твой; дарсур—взаимно, другъ въ друга, дарсур тупангуні іwһіv һіттілі—другъ въ друга выстрѣлили они.

Wapx дарх, варх виѣстѣ; һучу warx ліwqаec нура—виѣстѣ съ тобой пойду и я; діріwлічу дарх зав даqіv—виѣстѣ съ тучей пришелъ дождь; нура warxіра һітічу—я съ нимъ сошелся; урбілічу warxдіш агу діла—съ людьми у меня нѣтъ ничего общаго.

Wasіc (д, в), дѣепр. wasуј, 3-е спр. прилзеть; һіш урquлі васіи—приклей эту доску.—Продолж. walsіc (д, в), буд. walsac, 3-е л. walsan—приклеивать; kалі walsулла діла или kај walsулла ну—я смазываю (склеиваю) домъ.

Wat (д, в), watдіш—свобода, watдіш агу діла—у меня нѣтъ свободы,—значить также: мнѣ нездоровится; watіл—свободный, туснаkліwаd watіл сај һіт—отъ тюрьмы свободенъ онъ, т. е. онъ не въ тюрьмѣ; watіл адам'

ілі—веселый, развязный человекъ; watіс, дѣпр. прош. wатулі (1-е спр.) оставить; һу wатулі араһаес ну—оставивъ тебя, не уйду я, т. е. не покину тебя; watікіс (§ 164) охранить, сберечь, аһк watікіс аһірулма дурһназі—не могу охранить сада отъ ребятнишекъ;—продолж. watіс, буд. watас, 3 л. wалта—оставляютъ, һаһалал кулір далтас нуһі һунул—по утрамъ я оставляю жену дома; һуһірті арц далтас һуд нуһі—я оставляю тебѣ (прощаю) находящіяся на тебѣ деньги; watікікіс (§ 164) охранять, оберегать, нуһі wатукуля һула мас куляназі—я охраняю твое имущество отъ воровъ.—Wатукіс, датдукіс, ватвукіс, дѣпр. wатукуј, 3-е спр. освободиться, һіт wатукун туснаклізіwad—онъ освободился изъ тюрьмы; wатукікіс (§ 164) высвободить, нуһі wатукукунна һіт туснаклізіwad—я его освободилъ изъ плѣна.—Watсаіс, д(в)атсаіс, дѣпр. прош. watсаілі, 2-е спр., распустить, һаја watсаа—распусти веревку;—продолж. watсајіс, д(в)атсајіс, буд. watсајус, 3 е л. watсају.

Watіһіс датдіһіс, ватвіһіс, дѣпр. прош. watіһілі, 2-е спр., пойти; іһ варһі watіһіра kajһіwсад—я сегодня пошелъ изъ дома.—Продолж. watірһіс, буд. watірһус, 3-е л. watірһур—отправляться; һар варһі һучу warх watірһіс аһірус ну—каждый день отправляться съ тобою я не могу.

Watірһіс см. watіһіс.

Wатураіс (д, в) послать; урһі wатураіра нуһі һітқу—я послалъ сына туда; вағар wатураіра нуһі һітічу—письмо послалъ я къ нему.—Продолж. wатуриіс (д, в) посылать; һар дус датуруус маза дірқані—каждый годъ посылаю я барановъ въ степь.

Waxіс (д, в), дѣпр. прош. wахуј, 3-е спр., накормить; нуһі wахунна дағ һіт—я накормилъ его вчера; кwi wахін

—накорми собаку; вахуніл урчі—сытая лошадь.—  
Продолж. wahic, буд. wahac, 3-е л. waха—кормить;  
har варбі хві wahac нуні—я каждое утро кормлю  
собаку; вахані кіwa—откармливаемый баранъ.

Waxчaг множ. waxчагуні—женскіе шалвары.

Waca род. wacала, множ. wacні—мышь; унц wacала вѣлі  
саві—быкъ зачумѣлъ (скотская болѣзнь называется  
мышиною); мускулъ, дулажнѣла waca—ручной мускулъ.

Waf (д, в) wafдіш—пустота, wafіл—пустой, wafлі—пусто;  
wafіл калі вігулла нам—я желаю найти пустой домъ;  
квані wafлі саві діла—у меня желудокъ пустъ; wafлі  
будара унц—черный безъ отмѣтинъ быкъ; уркеура waf  
waca—опорожни арбу; тупанг wafwacіс—разрядить  
ружье; шипчан wafілі wacі—когда мельница будетъ  
свободна, приходи; бунул дафділі сарі—женщина вы-  
кинула (разрѣшилась отъ бремени преждевременно);  
waf qafлі укіс апірус ну—не могу ѣсть одинъ хлѣбъ,  
т. е. безъ чего-либо другого; waf k̄wænar saj hit—  
чистый лгунъ онъ.

Wafa род. wafā, множ. wafурві—лѣсъ; wafa қалі варгулли  
саві—лѣсъ покрылся листьями; зумал wafa—густой,  
непроницаемый лѣсъ; акіа wafa—высокій лѣсъ; ар'ал  
wafa—рѣдкій лѣсъ, мігwēла wafa—дубовый лѣсъ, ха-  
міл wafa—пустынный лѣсъ.

Wafіс (д, в), дѣепр. прош. wafілі, 2-е спр., растаятъ; дубѣ  
wafів—снѣгъ растаялъ; дігалі wafіра ну—я растаялъ  
отъ любви, wafікіс (§ 164) растопить.—Продолж. іfіс  
(д, в), буд. іfус, 3-е л. іfур—таятъ; дубѣ віfулі саві  
—снѣгъ таетъ.

Wachар множ. wachурті—сдѣла, мѣна, торговля; була урчіла  
wachар wacafіā—поторгуемся твоей лошадыю; k̄wā wachар  
wækwіра hitічу—продажа имъ пашни не состоялась  
между нами.

Wашіс (д, в), дѣпр. прош. wашуј, 3-е спр., смѣсить, віту вапін—смѣси тѣсто; дару дапуј сарі—порохъ смѣсился (отъ сырости).—Продолж. wалшіс (д, в), буд. wалшас, 3-е л. wалшан—мѣсить; ну wалшулла ѳан-ѳілі—я мѣсю землю (обыкн. для обмазыванія стѣнъ домовъ).

Wашіс (д, в), продолж., буд. wашус, 3-е л. wашар—приходить (см. wақіс), повел. wашін—приходи; ѳабала дічу wашін—по утрамъ ко мнѣ приходи; говорится также wаші въ значеніи: приди сей часъ; qaqriwsad wашар hit—онъ ходитъ по улицѣ; wашікіс (§ 164) водить, нуні wашукус hit сукур—я вожу этого слѣпого.

Wæw'ic—вскрикнуть, wæw'iqwic—вскрикивать.

Wæfi дæfi, вæfi, множ. вæfiæni (д) лицо; wæfişilî ħajzi dişi—повернись ко мнѣ лицомъ; ħagwal дæfla daĥ sari hit—она хозяйка прекраснаго лица, т. е. она прекрасна лицомъ; по направленію къ чему-либо, wæfalizi-wæfi ariqwan—онъ пошелъ по направленію къ лѣсу; \*lagwæfi waqi—ступай вверхъ; wæfişaladiş—свѣтлость лица; wæfişalal adam'îli—человѣкъ приличный, поступающій надлежащимъ образомъ; hitis ну wæfişalajhira—я ему услужилъ, сдѣлалъ ему угодное, также: угостилъ; kâ wæfi—наружность дома; wæfişiziv savi him kalî—этотъ домъ на возгорѣ.

Wæfiæc (д, в), дѣпр. прошедш. wæfiæli, 2-е спр. (§ 144) схватиться; qweşla wæfiæli savi warsur—оба схватились другъ съ другомъ; wækiş wæfiæli savi şalıpi—многіе схватились съ однимъ, т. е. многіе кинулись на одного; wæfiækæc (д) § 164 стравить, нуні хурі дæfiækæra—я стравилъ собакъ; ħa wæfiæc, ħiraş wæfiæc—погасить огонь, свѣчу; діла himi wæfiæw—мой гнѣвъ потухъ, прошелъ; şanġla ruĥir wæfiæw—котла кипѣніе

потухло, т. е. прекратилось; лірілла ґамі дѣбѣ—погаси всѣ огни.—Продолж. ірбіас (д, в), дѣпр. насто-  
ящее ірбівѣлі, буд. ірбівѣс, 3-е л. ірбівѣр (§ 158)  
бороться, нар варбі вірбівѣлі саві һітті дичу—каждый  
день борются они со мною.—Продолж. ібіас (д, в),  
дѣпр. наст. ібівѣлі, буд. ібівѣс, 3-е л. ібівѣр (§ 158)  
тушить; ґамі дібівѣлі сарі ґабалаґс—въ утру тухнуть  
огни; сохранять, нуні вібівѣлла ґула мас—я сохраняю  
твое имущество; поддерживать, таґ вібівѣлі саві зіхіні  
—столбъ поддерживаетъ потолочную балку; нуні ібіера  
һін дурбівѣ—я воспиталъ этого ребенка.

Wæ Һу (д, в), вѣбудіш—прохлада, вѣбул—прохладный, вѣ-  
будіш агу галґалиув—подъ деревомъ нѣтъ прохлады;  
вѣбул варбі—прохладный день; діла узілічу вѣбуґһіра  
—я охладѣлъ въ моему брату; вѣбудіш гачвібілі саві  
діші—прохлада вошла въ меня, т. е. я простудился;  
шін дітбілі, вѣбуґһікіра нуні һіт—давъ воды, я освѣ-  
жилъ его.

Wæ k см. wak.

Wæ kæс (д, в), дѣпр. прош. вѣкѣлі, 2-е спр. (§ 144) уда-  
рить; нуні вѣкѣра дірбілі һітіші—я ударилъ его пал-  
кой; ранить, нуні тупанґлі вѣкѣра һіт—я ранилъ  
его изъ ружья.—Продолж. ікѣс (д, в), дѣпр. наст.  
іквѣлі, буд. іквѣс, 3-е л. іквѣр (§ 158) ударять,  
колотить, іквѣлі дурґіра кузівіл Һѣґ'оан—колота, вы-  
гналъ я скотину, бывшую въ полѣ; Һураваліw ікѣра  
ну—въ отрядѣ я бывалъ раненъ.

Wæ kwіс (д, в), дѣпр. прош. вѣkwілі, 2-е спр. (§ 159),  
2-е л. прош. соверш. wakwadі, буд. wakwas, повел.  
wakwa (§ 160) разстронть; ну Һучу вѣkwіра—я съ-  
тобой разстроился, въ разладѣ; калі вѣkwіс—разо-  
брать домъ; ікдѣла діван wakwa—разстрой ихъ сбо-  
рище.—Іkwіс (д, в) продолж. дѣпр. наст. ікулі, буд.

ікус, 3-е л. іку (ікур) § 159 разстраивать, мурталла ікулла һітічу ну—во всякое время я съ нимъ въ въ разладѣ; һека вікулі қаца віқан саж һіт—(нослов.) онъ рѣжетъ шубу, дѣлаетъ шапку.

Wælfis см. wæfis.

Wæq—стукъ, wæqla тама ірзулла—я слышу стукъ, букв. звукъ стука; wæq'is—стукнуть, wæq'iqwis—стучать, муцалливі wæq'ікулі саж һіт—онъ стучитъ по стѣнѣ.

Wæqis (д, в), дѣепр. прош. wæqilı, 2-е спр., сдѣлать (см. § 141).—Продолж. iqis (д, в), буд. iquc, 3-е л. iqu—дѣлать (см. § 142).

Wærhas (д, в), дѣепр. прош. wærhali, 2-е спр. (§ 144) озябнуть; һәкәгулі wærhara ну—безъ шубы озябъ я; шін дәрһәлі сәрі—вода простыла.—Продолж. ірһас (д, в), дѣепр. наст. ірһwали, буд. ірһwas, 3-е л. ірһwar (§ 158) зябнуть; һwаһнуф ірһwалла ну—по утрамъ зябну я.

Wæfis (д, в), дѣепр. прош. wæfuj, 3-е спр., раздавить; туті дæfis—раздавить виноградъ; галгалі wæfun һіт—дерево раздавило его; урчілі wæfunı қар саві һіш—эта трава истоптана лошадыю.—Продолж. wælfis (д, в), буд. wælfas, 3-е л. wælfan (wælfа)—давить, топтать; туті dælfis—давить виноградъ; чарт дælfis—топтать грязь; притѣснять, һәивлі wæfıулла ну—наибъ притѣсняетъ меня; һәхил һәенкі wæfuj waltın—дурное дѣло скрывъ держи, т. е. держи въ тайнѣ.

Wæsh'is—шелестнуться, wæsh'iqwis—шелестѣть; wæшла тама арқира wәһәлізівәд—изъ лѣсу я слышалъ шелестъ; қа wæsh'ікулі сәрі—листья шелестятъ.

Welhani твор. welhaj, род. welhā, множ. welhanti или welhnuvi—полосъ, которыми подвязываютъ станъ.

Werpi—семь werpal; werp'ivıa—седьмой; werpıajc—въ седь-

мыхъ; werb werbлi—по-семи; werb'алла цапналі—всегомеромъ; werbна—семью (§§ 54—58).

Wib—десять wiбал; wiб'ивіа—десятый; wiбнајс—въ десятихъ; wiб wiблi—по десяти; wiб'алла цапналі—вдесятеромъ; wiбна—десятью; wiбну цара—одиннадцать, бавбали—тридцать, авбали—сорокъ и т. д. (§§ 54—58).

# Г. г.

Га род. гā, множ. гамі (чаще говорится га) (лір)—уголь; га дігвіс—выжигать уголь; гāкур—угольная яма; гā карѣа—каменный уголь.

Гав множ. гавані—дымъ, паръ, пыль; кулів гав вурцулі саві—въ вонпаты надымилось; гванза гав вікулі саві вур'улі—земля поднимается пылью, высыхая; гавіс—подняться (о пыли, дымѣ); мај'али гав ікулла ну—отъ меня паръ идетъ, букв. пота дымъ поднимается.

Гавлаг множ. гавлагуні—мѣшокъ; гавлагавір анкі тір—въ мѣшкѣ пшеница.

Гавур множ. гавурті—гяуръ, невѣрный; гавур адам'ілі—негодяй, гавур бунул—негодяйка; hit гавулли зулму ввєқів діші—этотъ гяуръ притѣсняетъ меня.

Гаѣін твор. гаѣіј, род. гаѣе, множ. гаѣінті—кувшинъ для воды, глиняный или стеклянный; гаѣін шіј віѣа—наполни кувшинъ водою.

Газа множ. газні—жирва; газалі дурѣіра hішді банѣі—жиркой вырылъ я эту землю.

Габ—восемь—габал, габ'ивіа—восьмой, габнајс—въ восьмихъ; габгаблi—по-восьми, габалла цапналі—въ всегомеромъ, габна—восемью, восемь разъ, габбали—восемьдесятъ.

Галга род. галгā, множ. галгуві—дерево; қурч галга вітаһур—дерево одѣлалось деревомъ; јідібла галга—фруктовое дерево; waфā галга—лѣсное дерево; мiгла галга—



дубовое дерево; qəлувар галга—развѣсистое дерево; умха галга—душлистое дерево; шіватуріл галга—привитое дерево.

Гам'а см. 322 стр. (дерево, какъ матеріалъ, урцул).

Гамі род. гамѣ, множ. гамрі—корабль; гаманіѵііт hit—онъ сѣлъ на корабль; гаманіw аріqwəen hit—онъ уплылъ на корабль; гамрі дашулі сарі урбулішіввіт—корабли плаваютъ по морю; б̄а гамі—огненная лодка (пароходъ); јалкан гамі—вѣтряное (парусное) судно; салазки, дурбіні бавулкулі саві гамрашів—дѣти катаются на салазкахъ.

Гамуш множ. гамушуні—буйволъ; qwəel гамуш—буйлица, ца дуқла гамушуні—пара запряженныхъ буйволовъ.

Ганзі род. ганзѣ, множ. ганзруві—лѣстница; ганзілімі ерkwіс—подняться по лѣстницѣ.

Гарас множ. гарасуні—столбъ (обыкновенно засохшее дерево, которое служитъ для развѣшиванія предметовъ хозяйства).

Гард—качаніе; гардвəqіс—качать, дурбіwə сірі гардіqіn—качай ребенка въ колыбели; kалі двəəбі гардвəqіv—домъ покачнулся отъ вѣтра; гардікулі wашані саж hit—онъ ходитъ, покачиваясь.

Гата род. гатала, множ. гатні—кошка; марфа гата—котъ, гвафа гата—кошка, гатала дурбіwə—котенокъ; марфа гаталісдуна дунѣ саві буд—тебѣ житье, какъ коту, т. е. привольное.

Гач гачwəkəс—столкнуться, стукнуться, віq гачwəkəс к̄арбалізі—голова стукнулась о камень; навѣстити, ца убіwəјчу гачwəkəсера—я навѣстилъ кунава; гачібіс—тронуть, коснуться, валаh гачвібіv діші—несчастіе постигло меня; двəəb гачвібіv діші—вѣтеръ коснулся меня, т. е. подулъ на меня; варбі гачвібілі саві діші—солнце коснулось меня, т. е. я заболѣлъ лихорадкой.

Гwa—хотя (§§ 65, 98, 113).

Гwaѣа род. гwaѣала, множ. гуѣні—сука; гwaѣа вимѣулі саві—сука оценилась; вообще самка, гwaѣа сінка—медвѣдица, гwaѣа віѣ—волчица; говорится о животных дикихъ, не имѣющихъ представителей между домашними животными.

Гwаза множ. гузні—кобыла; ѣузан гwаза—нежеребившаяся кобыла; вимѣс гwаза—жеребая кобыла.

Гwаѣза род. гwаѣзѣ—земля (вещество); гwаѣза вурѣіс—копать землю; аwаѣан гwаѣза—плодородная земля.

Гwач гwачлі аріѣwѣн hit—онъ переселился; гwач дарѣаіра маѣані—я перенесъ свое имущество на хуторъ.

Гwѣѣ множ. гwѣѣані—запахъ; ѣѣна гwѣѣ лів hіш кѣлів—хорошій запахъ въ этомъ домѣ; hіш wawѣ ѣѣна гwѣѣ лів—отъ этого цѣѣаа хорошій запахъ; hіш муса гwѣѣ вів нам—это мѣсто мнѣ опротивѣло; гwѣѣдівті гідгурі—протухлыя яйца.

Гwѣрк авѣ гwѣрк влі саві—эта курица насѣѣа, т. е. сидитъ на яйцахъ; ѣѣвал гwѣрк дівті авѣ аір діла—у меня три курицы сидятъ на яйцахъ.

Гwір гwірукіс, гwірд(в)укіс, дѣепр. прош. гwірукуј, 3-е спр., покатиться, ѣѣрѣа гwірвукун дувривѣад—камень покатился съ горы; продолж. гwірукіс, ѣѣѣоанті гwірдукул ѣѣі саві hit—это такое мѣсто, откуда падаетъ, скатывается скотина, т. е. недоступная крутизна; гwірѣѣіс—покатить, урѣура гwірдѣѣіра нуні—я покатылъ арбу; прод. гwірііс—катать.

Гwіс дѣепр. прош. гwілі, повел. гwa, 2-е спр., увидѣть (прим. въ переносномъ значеніи); хwалал wалаѣ гwіра нуні—я увидѣлъ великое несчастье, т. е. претерпѣлъ; wѣѣна муір гwіра нуні—я видѣлъ дурной сонъ; ѣучув

æhwīra нуні—при тебѣ былъ я счастливъ.—Продолж.  
gwic, буд. gwas, 3-е л. gwa; har дуѓи wajna муір гула  
нуні—каждую ночь вижу я дурные сны.

Гідгарі твор. гідгаллі, род. гідгалла, множ. гідгурі—яйцо;  
ґіца ваґів гідгаллібанавсад—цыпленокъ вылупился изъ  
яйца; ав'а гідгура відулі саві—курица несетъ яйца;  
гидгалла һанґа—скорлупа, букв. корка яйца; гідгалла  
бува—бѣлокъ, гідгалла вукуґа—желтокъ; хвала варбі-  
ліс дірбуorra гідгурі—въ празднику вырасилъ я яйца  
(обычай красить яйца сохранился въ горахъ).

Гіґва род. гіґвала, множ. гуґві и гіґвуні—козленокъ.

Гілі твор. гіґ, род. гё—скотина, которой мясо называется  
въ прокъ; гё гулві—кожи съ рѣзанной скотины.

Гула твор. гулалі, род. гулала, множ. гуллумі—откормлен-  
ная крупная скотина.

Гунірі твор. гунілли, множ. гунууви—сѣнникъ; сажить  
также для хранения рубленой соломы.

Гу'р'да род. гурдала, множ. гурдні—лисица; гурда ділвар ві-  
рар—лисица хитра; гурдала қімілі һwæш wæqілі ір-  
ґара—лисыимъ хвостомъ обметаясь, обмануль, т. е.  
весьма тонко обмануль.

Гуш гушдіш, гушіл, гушлі—голодь, голодный, голодно; гуш-  
дішлі æwіш wæqіра ну—отъ голода ослабѣлъ я; гушті  
урбі саві һітті—они голодные люди; һунібанав гушіра  
ну—дорогой я проголодался; гушдіш арвуqæкæс или  
гаші æкіс—утолить голодь; гаші, твор. гаша—голодное  
время, гаші діһілі сарі халqмізі—голодь распростра-  
нился въ народѣ.

Гам'а гам'адіш, гам'ал—вдовство, вдовый; гам'а мур'ул—вдо-  
вецъ, гам'а һунул—вдова, һунујс гам'адіш айвігуку—  
женщина не любитъ вдовства; гам'ajһіс, гам'адіс—ов-  
довѣть.

З. з.

Завш множ. зувшрі—рыба; завш вурціс—ловить рыбу; зувшрі дурцан—рыболовъ; завшла гідгурі—нира.

Завза (лір), род. завза—ссора; завза дів гітгала—между ними произошла ссора; гіш рурсі заанадан сарі гінді завза—изъ за этой дівушки вышла эта ссора.

Заг множ. загани—облако; загіл варбі—пасмурный день; зуврі загдів—небо нахмурилось; вж. заг говор. также загала, множ. загугті.

Зазā твор. зазāлі; род. зазāла—война за вѣру; зазā вэціс—вести войну за вѣру.

Зай (лір), твор. зайлі, род. зайла (множ. нѣтъ) слово; зайіс—сказать, зайігвіс—сказывать; зай дак мадігуд луні—много не говори; wajті зай лір шар—дурныя слова въ аулѣ, т. е. завелись тамъ ссоры.

Зал—двадцать; ца камлі зал—девятнадцать, зану цара—двадцать одинъ и т. д. Залівіл—двадцатый; зайнайс—въ двадцатыхъ; зазали—по двадцати (§§ 52—58).

Залаг залагіш—гладкость, залагіл—гладкій, залагілі—гладко; залагіл луні—гладкая дорога; залагіл урці—сытая лошадь; залагіл лунул—красивая женщина; урці залагабів діла луні—я былъ недоволенъ тобою; завал залаг ваца кā—польз выровняй въ домѣ.

Зарг—чесотка; мазіліші зарг шідітірхур—къ баранамъ пристала чесотка; буза зарг шісадірхур діші—твоя чесотка пристала ко мнѣ, т. е. изъ за твоей вини мнѣ привключилось несчастіе; заргва—чесоточный.

Зәм—лай; зәмла зәма ірзулла нуні—я слышу лай; хурі зәм діқулі сарі—собаки лаютъ; зәм мајгуд—не ругайся.

Зававза род. зававзала, множ. зувәні—мужчина; гітізі зававзәгуд лу—въ этомъ ты не будешь мужчиной, т. е. не

оважешься хорошѣ; з̣аввадіш (лір)—мужество; әб̣-  
з̣аввадіш—храбрость, әб̣з̣авва—храбрець; әб̣з̣авва  
вірар віф̣ һанівартавів—волиѣ храбрець между жи-  
вотными.

З̣варі твор. з̣валлі, множ. з̣урмі—борозда; ца з̣варі вітаіра  
нуні—я провелъ одну борозду; царапина, гаталі вәқів  
һіш з̣варі—кошка сдѣлала эту царапину, оцарапала;  
горизонтальная палка въ помнатѣ подѣ потолкомъ, на  
которой преимущественно вѣшаютъ мясо для сушки  
(въ этомъ значеніи и во множ. з̣варі).

З̣варѣ з̣варѣдіш—тонкость, з̣варѣлі и з̣варѣа—тонкій,  
з̣варѣлі—тонко; з̣варѣа іwі—тонкая нитка; з̣варѣа  
һуwі—узкая дорога; з̣варѣа суѣван—тѣсное платье;  
з̣варѣа рурсі—тонкая въ станѣ дѣвушка; з̣варѣа wај  
—тонкій станъ; з̣варѣа һамал—тонкій, лукавый нравъ;  
з̣варѣа віқак—недостаточныя средства къ жизни; ур-  
чі з̣варѣ віқус нуні—тонкою буду я дѣлать лошадь  
(для скачки).

З̣із множ. з̣івні—волось; һітіла б̣удара з̣із сарі—у нея  
черные волосы; з̣іваа ула—волосяное сито; з̣із карс  
һадәқіс—чесать волосы.

З̣інәз̣інә—на кусочки; д̣і̣з̣інәз̣інә вәқіс—изрубить мясо.

З̣удур з̣удурдіш, з̣удуріл, з̣удуллі—мѣшанный; һірз̣ з̣удур лақа  
—помѣшай похлебку; һіхділічу з̣удур аһірус ну—я съ  
ними не связываюсь, т. е. не имѣю съ ними отноше-  
ній; һучу з̣удурдіш агу діла—до тебя у меня нѣтъ  
дѣла; һулів з̣удур ділі сарі һула—у тебя глаза стали  
мутны.

З̣ум—песокъ; з̣умла һуwі—песчаная дорога.

З̣урз̣ашін род. з̣урз̣ашē—свинецъ; з̣урз̣ашē һярбіә һартіс—  
выливать свинцовыя пули.

З̣урш з̣урша и з̣уршіл—сѣрый; з̣урша віф̣—сѣрый волеѣ;  
з̣урша һамба—сѣрый оселѣ (о лошади не говорится);

зурна кінжал—винжалъ грубой полировки; шанті зур-  
шли саві—сельскіе жители въ разладѣ между собою.

Г. г.

Гап—похвала (во мн. не употреб.), гап вігуку нитіс—  
похвала правится ему; гапла ку каралі вѣків—(посл.)  
на хваленой пашнѣ тарица (сорная трава) выросла;  
гап вѣдіс—похвалить, гап вѣдірі ну нуні була вѣ-  
діш вабанадам—я похвалилъ тебя за твою доброту;  
гап ідіс—хвалить.

Гаріган мн. гаріганті—четверокродный братъ или сестра.

Гві род. гвѣ, мн. гумі—нитка; арлѣ гві—шелковая  
нитка; гантилла гві—льняная нитка; гві вілсіс—вы-  
прядь нитку; гві вітірѣ—вдѣнь нитку.

Гіс дѣпр. прош. гілі (§ 154) дать.—Продолж. луіс, буд.  
луғас, 3-е л. луға—давать (§ 155).

Гуві род. гувѣ, мн. гувні—мостъ; арсавар гуві—мостъ  
аркой; гуві вѣкіра нуні—я перешелъ черезъ мостъ;  
вѣрѣй гуві—каменный мостъ.

Гулі твор. гуж, род. гвѣ, мн. гулі—шкура звѣриная.

Д. д.

Даврі род. даврѣ, мн. давруні или даврумі—сапогъ съ  
воротными голенищами.

Давла род. давлѣ (во мн. не употреб.) богатство; давла-  
ніу—богатый; давлак—несчастный, давлак адмѣк-  
вав чалла—несчастливымъ никто не родится!

Дазва род. дазвала, мн. дазні—пѣтухъ; дазва вуфулі  
саві—пѣтухъ пропѣлъ; бунча дазвазуна сѣ нит—онъ  
какъ плохой пѣтухъ, т. е. онъ трусоватъ. Говорится  
также даткwa.

Даг—вчера; даг арвігваеніа варбі—вчера ушедшій день,  
т. е. вчерашний день; дагзувара сѣ нит, нт варбігу-

нара—онъ и какъ вчерашній день и какъ сегодняшній, т. е. онъ непостояненъ.

Дабівала множ. дабівулті—молитва; дабівала дігіс—молиться.

Дабумѣала твор. дабумѣај, род. дабумѣа, множ. дабумѣулі—зеркало; дабумѣајі бар хідулі сарі хіт бунул—эта женщина смотрится въ зеркало.

Далај множ. далујі—пѣсня; далајла уста—пѣсни мастеръ, т. е. запѣвало; дірѣла далај—боевая пѣсня; дігѣ далај—любовная пѣсня; далајіс или далај вілѣіс—спѣтъ пѣсню; далајла мадам—напѣвъ пѣсни.

Даллак множ. даллакуні—братодобрый.

Дамѣа род. дамѣа, множ. дамѣні—пятно; діла бавсуллинів дамѣа лів—у меня на бешметѣ пятно; лу хіа дамѣаніw уін—ты на этомъ мѣстѣ стой; дамѣа баватурра хітіс нуні—я ему сдѣлалъ вредъ; урчілі дамѣнар wѣқіра ну—лошадь запятнала меня, т. е. забрызгала меня.

Даргwa общее названіе для нѣсколькихъ бывшихъ округовъ; быть можетъ, происходитъ отъ дарг—*внутренность* (см. warɣ), въ противоположность *внѣшнему*; лівілла Даргwa—всѣ Даргу (§ 1).

Дарман твор. дармај, род. дармā, множ. дарманті—лѣкарство; абіруј вуѣу дарман—больной принимаетъ лѣкарство; бавѣмілі вурів хіш дарман—лѣкарь прописалъ это лѣкарство; ца дарман ваца луні нам—помогни мнѣ (въ чемъ бы то ни было).

Дарріа род. дарріā, множ. дарріуні—суслонъ, копна; вуфмѣла дарріа ваца—сложи снопы въ суслонъ; мурā дарріа ваца—смечи сѣно въ копну; дар'—полоса скошеннаго сѣна.

Дарс множ. дурсері—урокъ; дарс вілѣун нам хітіін—онъ далъ (прочелъ) мнѣ урокъ; нуні вуѣулла дарс—я учу

уроку; айна дарс бавібів нїтїн нїтїс—добру онъ его научилъ! (въ насмѣшку).

Д а р у род. даруа, множ. дармі—порошокъ, гѣварство, зелье; вајна дару—ядъ; порошокъ (лїр); дару палкдुकун—порохъ вспыхнулъ; дару шїнка ділі—порохъ отсырѣлъ.

Д а р ш—сто даршал; даршлім ца или даршлїв ца—сто одинъ, квідарш—дѣсти и т. д.; ца камлі даршал—девятисто девять; даршївіл или даршал івіл—сотый; даршнајс—въ сотыхъ; даршдаршлі—по-сто (§§ 52—58).

Д а р ш у род. даршва, множ. даршутї—примиреніе; нунї мур'улла бунулла даршу ввєфіра—я примирилъ мужа съ женою; нїтї даршу вїв цалїчу ца—они другъ съ другомъ помирились; даршул бїнѣал—мирный вынжалъ, т. е. тупой.

Д а с нї род. даснє—пластырь.

Д а т к в а см. даква.

Д а х нї—кушанье, составленное изъ муки, меду и масла.

Д а в множ. дєвтї—тяжба; діла узїлічу дєв лїв—у меня тяжба съ братомъ; дєв авзур ввєфіс—рѣшитъ тяжбу; дєвлї шївіра ну—я выигралъ тяжбу (поднялся вверхъ); дєвлї увіра ну—я проигралъ тяжбу (сталъ ниже); см. шїжіс и у.

Д а г в а род. дєгвала, множ. дєгнї—осленокъ.

Д а б нї род. дєбнє—влажность; дєбнїлі гванза вїлїун—земля насытилась влагой; дєбнїлівіл ку—влажная пашня, т. е. сдѣлавшаяся влажною.

Д а к і род. дєкє, множ. дєкруві—рана; дєкї вїжгуллі савї—рана разболѣлась; дєкї аравїрулі савї—рана заживаетъ; варсур вїрдївіл дєкї—рана насквозь.

Д а к н у ш а род. дєкнушала, множ. дєкнушавї—гѣварь для ранъ.

Д а м д а д составлено изъ дєм—барабанъ и два д—зурна: зурна съ барабаномъ; дємдад дєкєлі сарї—заиграли барабанъ съ зурною.



Дæр множ. дæрæнæ, тагъе двæрæ—тропинка; хæ дуврæ  
хувæгу дæрæдæнæ—на эту гору нѣтъ дорогъ, кромѣ  
тропинки; хуравæ дæрæдæ дахцæдæ—пѣшіе пусть идутъ  
по тропинкѣ.

Дwæh (во множ. не употреб.) вѣтеръ; двæhукун—вѣтеръ поднялся; hiш ѣумаh двæhвулкулі саві—эту педѣлю вѣтеръ дуеъ; двæhла варбі—вѣтранный день; kærkīl двæh—сильный вѣтеръ; двæhгуна урчі—лошадь какъ вѣтеръ.

Ді' твор. ді'лі, род. ді'ла, множ. ді'ві—мясо; б'яе'юади'—говядина; масладі'—баранина, б'ані'валла ді'—дичина, гавшладі'—мясо рыбы; вір'бівіа ді'—жареное мясо; віл'буніл ді'—вареное мясо, мі'бїріл ді'—сырое мясо, зур'б'е ді'—свѣжее мясо, вір'ва ді'—сушеное мясо.

Дів'а дів'адіш, дів'ал, дів'алі—крѣпкій; дів'ал б'ала саві ніш  
—это сильная крѣпость; унза дів'а дада—закрой  
крѣпко дверь.

Діў множ. дуві—слово; бітіи дізі ца діў ів—онъ мнѣ  
сказалъ слово; бучу дівагу діла—я съ тобою не го-  
ворю, никакого съ тобой діла не имѣю; нуні івіл діў  
вібіен буні—храни про себя сказанное мною; дівла  
уста—краснорѣчивый.

Діw (множ. нѣтъ) засуха; діwлі кумі аїдақіків—засуха не дозволила посѣвамъ взойти; діwіл дус—сухой годъ, неурожайный; діwлі қар бігwів—засуха выжгла траву.

Діван род. діва, множ. діванті—судилище; діла дæw діваж-  
пів саві—мое діло въ судѣ; діважзі іқwæнна ну—я  
пошелъ въ судъ; варба діван вақа нам—сотвори мнѣ  
праведный судъ; совѣтъ народный, ақушаан діван  
вæсів—акушницы сдѣлали совѣтъ народный.

Діг—вымолоченныя снопы; діг вæдіс—вымолотить, продолж.  
діг відіс; діг віргіс—вымолотить окончательно; діглі-  
қәна, множ. дігліқwәві—молотильщики.

Діга (лір), род. дігā—любовь, һітті қуілалла діга діһілі сарі—они любятъ другъ друга (только между мужчиной и женщиной); җақті діга лір діла Буші—сильно влюбленъ я въ тебя; дігā духурі—любовное зерно (которымъ трутъ камень, изъ котораго выходитъ вода, любовный напитокъ).

Діђ (лір), во множ. не употреб. крѣпкій напитокъ; діђ дігані саж һіт—онъ любитъ крѣпкіе напитки.

Діһ множ. дубві—перекладина, ашмузан діһ—обтесанная съ четырехъ сторонъ, журуга діһ—круглая перекладина.

Діқ діқдіш, діқіл, діқлі—тяжелый, діқіл җарға—тяжелый камень, діқіл махліуура ну—трудное дѣло навалилось на меня; діқдіш агу һішідә—въ этомъ нѣтъ тяжести; діқлі уін һу—будь серьезенъ; діқіл урчі—тяжелая, лѣнивая лошадь.

Діқар діқардіш, діқаріа, діқаллі—особый; һулла ділаа діқардіш агу—между тобою и мною разницы нѣтъ; һула маза діқар дақа (или просто діқа) оқдѣли своихъ барановъ; діқаллі саж һіт һунујзівад—онъ живетъ особо отъ жены.

Діқwa род. діқwā, множ. діқуі—занлата; лірілла палтар діқуі сарі һітіла—все платье его въ заплатѣхъ.

Діла см. ну.

Ділвар ділвардіш, ділвар, ділваллі—лукавость, лукавый, лукаво; діла ділвардіш агу—я не лукавлю; ділвардіш дәқиів һітіін һуравалір—онъ употребилъ хитрость на войнѣ, ділвар адам'ілі—хитрый, лукавый человекъ.

Ділк (во множ. нѣтъ) пляска; ділкла уста—мастеръ или мастерица плясать; ділк дәқиіс—проплясать.

Діһанаа діһанадіш, діһанал или діһаніл, діһаналі—тайна, тайный, тайно; дізівад діһанадіш агу һітіла—отъ меня нѣтъ у него тайны; діһанал діw вурів һітіін дізі—онъ



Діх множ. духві—вьюкъ; һамһала діх—ослиный вьюкъ; җалһала діх—верблюжий вьюкъ; һамһалиһи діх вақа—навьючь осла; һиһ діх аһвһхус нуні—я этого не вынесу, не перенесу.

Діҗ—огорчение, һуні івил җај діҗ атів нам—сказанное тобою слово огорчило меня; діҗліс уһулі сај һит—отъ огорчения пьянствуетъ онъ.

Дув множ. дувані—край, берегъ; һарҗла дувліҗра ну—я нахожусь на берегу рѣки; җаҗла дув—край хлѣба; шѣ дуввәкәәлі җатіһи һу—ступай по краю аула; һивіһла дуввәкәәра нуні—я понаѣ въ край мшени.

Дувсі род. дувсѣ, множ. дувснѣ—красная мѣдь; дувсѣ җалһәәна—мѣдная посуда; дәкѣл дувснѣ тір һитіла—у него много мѣдной посуды.

Дувура твор. дувулли, множ. дувурті—гора; дувуллаҗамілі—горець; дувулла міз—горный языкъ, подъ которымъ подразумеваются амушино-хайдавскія нарѣчія; дувурті аҗадај сарі іһ дус—горы хороши нынѣшній годъ, т. е. богаты травой; дувулла віҗ—вершина горы; дувулла һар—подошва горы; дувулла вәһ—покатость горы; дуврі—на гору, дувріҗ, дувріҗсад и т. д.

Дувшала твор. дувшај, род. дувшә, во множ. не употреб. ротъ; дувшав җулағҗар адамілі—беззубый человѣкъ; дувшала җутҗулі саві діла—у меня во рту горько; дувша адмарҗурҗуд—не бери въ ротъ; дувшав діҗ ағҗар сај һит—онъ говоритъ безсвязно; дувшав җар'ағу һула—у него во рту нѣтъ меду, т. е. онъ говоритъ рѣзко.

Дуғи род. дуғѣ, множ. дуғруви или дуғруі—ночь; җәвил дуғи—темная ночь, җаҗла шалаа дуғи—лунная ночь; дуғи һірі җуглі сарі һанаһа—ночь и день сравнялись, равенство; дуғи нам һанҗ аһвәкѣв—я ночью не могъ заснуть; іһ дуғи ну арҗәс—сегодня ночью я уйду.

Дуґіні твор. дуґінілі или дуґіі, род. дуґіне или дуґе—кормъ;  
урчіліс дуґіні бадуша—дай лошади корму.

Дузани (отъ дуз, на акуш. нарѣчій лѣсъ) за дровами; ду-  
занијѡаен hit—онъ пошелъ за дровами; дузаниѡсад  
waқіѡ hit—онъ вернулся съ рубан дровъ; waбібілла  
ну—я началъ въ лѣсъ, т. е. началъ заготовлять дро-  
ва; дузнуѡае, множ. дузнуѡаеѡі—дровосѣкъ.

Дубала твор. дубај, род. дуба, множ. дублуѡі—крыло; ду-  
блуѡегѡаі арсіс абірар—(послов.) безъ крыльевъ по-  
летѣть нельзя; ѡаниѡааі дублуѡі піш діѡулі сарі—  
птица машетъ крыльями; була дубај'уѡ іѡаѡа ну—  
сохрани меня подъ своимъ крыломъ; діла дубала вур-  
ѡав—мое крыло сломалось, т. е. я лишился близкаго  
мнѣ чловѣка.

Дубѡ род. дубѡе—снѣгъ; дуврі дубѡе вѡѡілі саві—на горѣ  
сдѣлался снѣгъ, т. е. выпалъ снѣгъ; дубѡелі урзулі  
саві—снѣгъ идетъ; вузіл дубѡе—глубокій снѣгъ.

Дукар дукаругіс, дукардугіс, дѡепр. прош. дукаругілі, 2 спр.  
улыбнуться, засмѣяться; һіл ѡај арсілі дукаругіѡ hit  
—услышавъ это слово, засмѣялся онъ.—Продолж.  
дукарургіс, буд. дукарургіс, 3-е л. дукарурѡар—смѣ-  
яться.—Дукарқіс, буд. дукарқус, 3-е л. дукарѡар—  
насмѣхаться, ну дукарѡуала һітішіѡ—я насмѣхаюсь  
надъ нимъ, дукармаѡуд һу, дѡѡа дѡѡѡ арѡаенну—  
поговорка, не насмѣхайся, вѣтеръ въ ротъ попадетъ.—  
Дукаругікіс (§ 164) разсмѣшитъ, ну дукаругікіра һі-  
тіл дај—онъ вчера меня разсмѣшилъ.—Дукарқікіс  
(§ 164) смѣшитъ, һар варбі дукарѡукулла һітіл ну—  
каждый день смѣшитъ онъ меня.—Дукалті, род. ду-  
калтѡе—смѣхъ, хақліс дукалтіһіра ну—я едѣлался  
посмѣшищемъ народу; дукалтіл аѡѡѡуѡ саві һіш—это  
смѣшное дѣло.

Дуд множ. дудані—ярие; дуқазі унці даѡа—запруги бы-

ковъ въ ярмо; хулла дукъ віхіс абавауріј міршла дукъ віху—(послов.) липовое ярмо надѣтъ не умѣющій железное ярмо надѣнетъ, т. е. неумѣющій затрудняется дѣломъ; вавѣвіј вірар дукъ віхані—(послов.) запряженнымъ должно ярмо нестись, т. е. кто взялъ на себя дѣло, тотъ и выноси его.

Дум мнѡж. думані—коверь; думліпі бајі бу—садись на коверь, дум вєбѣѣа—разстели коверь; дум увітуша—развѣсь коверь; дум віршіс—тєать коверь.

Дунѣ твор. дунѣлі, род. дунѣла—міръ, свѣтъ; діла дунѣ ар-  
віджен—мое время прошло; шалаі дунѣлізів—въ цѣ-  
ломъ свѣтѣ.

Д у ѣ дуѣаіс—бросить на произволъ судьбы; ѣіт дурѣаѣ дуѣаілі сај ѣітііи—онъ бросилъ этого ребенка на произволъ судьбы; продолж. дуѣііс и проч.; дуѣаіс—пропасть, дуѣаілі аріѣаѣи ѣіт—онъ пропалъ безъ вѣсти; продолж. дуѣікіс, буд. дуѣікүс, 3-е л. дуѣікүр.

Дуѣа твор. дуѣаан, род. двѣѣла—холодъ; дуѣа рурѣулла ну—въ холодъ я дрожу; двѣѣбазіw дура малкад лу—въ холодъ не выходит; дуѣаан (или дуѣа) маза дівѣіків—въ холоду околѣваютъ бараны; двѣѣла Пал агу іот дус—въ нынѣшнемъ году не было вѣпкаго холода (см. уѣар).

Дура—виѣ, дураѡ и пр. (§ 172); kã дураѡ сај hit—онѣ виѣ дома; дурãic—вывести, урчi дурãa—выведи лошадь; продолж. дурајic, буд. дурајус, 3-е л. дурају.—Дурãicic—вывести, уркулi дурãicic—вывести на арбѣ; продолж. дурајicic, аиқилi дурајсулi сај hit уркулi—онѣ вывозитѣ пшеницу на арбѣ; дурајiic—пройти сквозѣ, палталлiзiвiт дуравiбiв бæрлæ—платѣе пробила пуля, продолж. дурерbic, буд. дурерbус, 3-е л. дурерbур; дураѡkic, дурад(в)укic (3-е спр.) выйти; кулiѡад дураѡкун hit—онѣ вышелѣ изѣ дому; продолж. ду-

ралкіс, дурад(в)улкіс, буд. дуралкас, 3-е л. дуралкан — выходит, нар варбі дуралкас ну анкліві — каждый день буду я выходить въ садъ; дурерхвіс, дурад(в)ірхвіс, дѣепр. прош. дурерхулі (1-е спр.) выйти и также испустить мочу; продолж. дурархіс, дурад(в)урхіс — выходит (значить тоже, что и дуралкіс) мочиться.

Дураз множ. дурзмі — соха; дуразлі зварі мітаів ігііи — онъ провель сохой бородау.

Дурзала твор. дурзай, род. дурзѣ, множ. дурздумі — межевой знакъ.

Дурзан твор. дурзай, род. дурзѣ, множ. дурзанті — большое стадо барановъ (обыкновенно не менѣе 1000 головъ); дурзанта діілі сарі дувурті — горы покрыты стадами.

Дурбіѡэ род. дурбіѡѣ, множ. дурбіні — ребенокъ, урші дурбіѡэ — ребенокъ мужескаго пола, рурсі дурбіѡэ — женскаго пола; дурбіѡэ ѡѣсіс — родить мальчика; дурбіѡэдіш — ребячество, дурбіѡэдіш мадіқуд — не ребячясь; дурбіѡэліс ділі сарі ііт — она забеременѣла. Мамалшіѡіл дурбіѡэ — грудной ребенокъ.

Дурка дуркадіш — дороговизна, дуркал — дорогой, дуркалі — дорого; дурка мајқудну, ѡаліібі — дорого не говори, ладься, т. е. не запрашивай лишняго (говор. торгуясь съ продавцомъ); ііш урчіла дуркадіш агу — этой лошади дороговизны нѣтъ, т. е. она не дорога; дуркал зѡавзасай ііт — онъ отдалчнй челоѡкъ; анкі дуркадіѡ — пшеница вздорожала.

Дурѡа дурѡадіш — дешевизна, дурѡал — дешевый, дурѡалі — дешево; ѡачурті дурѡалі сарі іішқур — торговля дешева здѣсь, т. е. здѣсь все можно купить дешево; анкі дурѡаті дірар вірініішір — пшеница дешевле рясъ; дурѡасай ііт — онъ дрянной челоѡкъ; дурѡайісіс, дурѡад(в)ісіс — вздешевѣть.